

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 октомври 2023 г.
(OR. en)

14008/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0371(COD)

VISA 200
MIGR 322
FRONT 306
COMIX 444

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	19 октомври 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 642 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 във връзка с преразглеждането на механизма за спиране

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 642 final.

Приложение: COM(2023) 642 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.10.2023 г.
COM(2023) 642 final

2023/0371 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 във връзка с преразглеждането на
механизма за спиране**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Безвизовото пътуване носи значителни ползи за ЕС и на неговите партньори по света. То прави пътуването по-удобно и е важен инструмент за насърчаване на контактите между хората, туризма, икономическото развитие и културния обмен. Понастоящем ЕС поддържа безвизов режим с 60 трети държави¹. Съгласно този режим гражданите на тези държави могат да влизат в Шенгенското пространство без виза за краткосрочен престой до 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период. Политиката на ЕС за безвизов режим се основава на принципа на визова реципрочност.

Безвизовото пътуване носи ключови ползи за гражданите от двете страни, като укрепва допълнително отношенията на ЕС с неговите партньори. То стимулира сектора на пътуванията и туризма, който по оценки на ОИСР е представлявал около 7 % от световния износ през 2019 г.² и е допринесъл за около 4,4 % от БВП на държавите от ОИСР³. Безвизовото пътуване също така насърчава културния и академичния обмен. То насърчава и дипломатическите отношения и международното сътрудничество, като води до засилване на политическите взаимодействия в различни области, вариращи от търговско и икономическо сътрудничество, сигурност, иновации и технологии.

През 2019 г. броят на пътниците между ЕС и държави извън ЕС, освободени от изискването за виза, е бил 364,8 милиона души. Това представлява 7 % увеличение от 2018 г. насам⁴.

При все това извършваният от Комисията мониторинг на безвизовите режими на ЕС, включително докладите ѝ по механизма за временно спиране на освобождаването от изискването за виза⁵, сочи, че безвизовият режим на пътуване може също да се

¹ Изброени в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване, ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39. В допълнение гражданите на два специални административни района на Китай (Хонконг и Макао) и една територия с упражнявана върху нея власт, която не е призната за държава от поне една държава — членка на ЕС (Тайван), и най-късно до 1 януари 2024 г. — Косово*, също са освободени от изискването за виза.

² 2019 г. е последната представителна референтна година преди ограниченията за пътуване, наложени поради Covid-19.

³ Safe-and-seamless-travel-and-improved-traveller-experience-OECDReport-for-the-G20-TWG_merged.pdf

⁴ Петте дестинации в ЕС с най-висок брой пътници от държави извън ЕС, освободени от изискването за виза, през 2019 г. са били: Испания (61,1 милиона), Франция (54,7 милиона), Италия (51,1 милиона), Германия (49,2 милиона), Гърция (25,8 милиона).

⁵ Съгласно член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1806 от Комисията се изисква да наблюдава дали продължават да се спазват специфичните изисквания, които се основават на член 1 и които са използвани за оценка на целесъобразността от либерализиране на визовия режим, от третите държави, чиито граждани са освободени от изискването за виза при влизане на територията на държавите членки в резултат на успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим, воден между Съюза и съответната трета държава. За тази цел от 2017 г. насам Комисията прие пет доклада по механизма за суспендиране на безвизовия режим, обхващащи безвизовите партньори от Западните Балкани (Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Северна Македония и Сърбия) и държавите от Източното партньорство (Грузия, Молдова и Украйна). Освен това Комисията редовно наблюдава безвизовите режими с други трети държави

превърне в източник на значителни предизвикателства, свързани с миграцията и сигурността.

Безвизовият режим на пътуване може да доведе до увеличаване на незаконната миграция чрез пресрочване на разрешения престой от пътници, за които се прилага безвизов режим, или чрез голям брой молби за предоставяне на убежище, подадени от граждани на трети държави, за които се прилага безвизов режим, с нисък процент на признаване (неоснователни молби за предоставяне на убежище). Освен това в някои случаи недостатъчното привеждане на визовия режим в съответствие с визовата политика на ЕС може да превърне безвизовата държава в транзитна точка за незаконно влизане в ЕС.

Освен това режимите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, прилагани от трети държави с безвизов достъп до ЕС, могат да доведат до рискове или заплахи за общественения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, включително рискове, свързани с проникването на организираната престъпност, изпирането на пари, отклонението от данъчно облагане и корупцията. Схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции имат за цел да привлекат инвестиции, като предоставят на инвеститори от трети държави права на гражданство на съответната държава при по-малко строги условия, отколкото при обичайните режими за натурализация⁶. Когато граждани на трети държави, за които в противен случай би се изисквало виза за ЕС, придобият гражданство на държава с безвизов режим благодарение на такива схеми, те могат да ги използват, за да заобиколят редовната процедура за издаване на виза за краткосрочно пребиваване и оценката на произтичащите от нея рискове, свързани с миграцията и сигурността.

Сигурността и външните граници на държавите членки бяха сериозно засегнати от неотдавнашните геополитически събития, които показаха, че външната намеса може да представлява сериозна заплаха за сигурността на държавите членки. През октомври 2021 г. Европейският съвет прие заключения⁷, в които прикани Комисията да предложи промени в правната рамка на ЕС, за да се гарантира подходящ отговор на хибридните атаки. Механизмът за спиране на освобождаването от изискването за визи ще бъде част от инструментариума на ЕС за реагиране на хибридни заплахи, по-специално спонсорираното от държавата инструментализиране на мигрантите.

Механизмът за спиране, установен в Регламент (ЕС) 2018/1806⁸, е предпазна мярка срещу злоупотребата с безвизовото пътуване. Механизмът дава възможност за временно спиране на освобождаването от изискването за виза в случай на внезапно и значително нарастване на рисковете, свързани с незаконната миграция или сигурността. Въпреки това, с нарастващите предизвикателства, произтичащи от незаконната миграция, и заплахите за сигурността на ЕС, стана ясно, че този механизъм трябва да бъде допълнително укрепен и подобрен.

в контекста на възможността за задействане на механизма за суспендиране по нейна собствена инициатива съгласно член 8, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/1806.

⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Режими за предоставяне на гражданство и право на пребиваване в ЕС“, 23 януари 2019 г. (COM(2019) 12 final).

⁷ Заседание на Европейския съвет (21—22 октомври 2021 г.) — Заключения.

⁸ Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303 28.11.2018 г., стр. 39).

Ето защо, на 20 март 2023 г., в писмото си до Европейския съвет председателят Фон дер Лайен заяви, че *Комисията ще засили мониторинга на привеждането в съответствие на визовата политика и ще представи цялостен доклад, проправящ пътя за законодателно предложение за изменение на механизма за суспендиране на безвизовия режим*. Поради това на 30 май 2023 г. Комисията прие съобщение относно мониторинга на безвизовите режими на ЕС за пътуване⁹, в което се определя процес на консултации. В съобщението се разглежда функционирането на безвизовите режими на ЕС и се определят основните предизвикателства в областта на незаконната миграция и сигурността.

С цел ефективно справяне с множеството предизвикателства, произтичащи от безвизовото пътуване в постоянно променящ се геополитически контекст, и като се вземе предвид консултацията с Европейския парламент, държавите членки и други заинтересовани страни, настоящото предложение има за цел да адаптира механизма за спиране към тези предизвикателства чрез изменение на съответните разпоредби, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2018/1806.

Механизъм за спиране на безвизовото пътуване

Регламент (ЕС) 2018/1806 предвижда пълно хармонизиране по отношение на третите държави, към чиито граждани има изискване за притежаване на виза при преминаване на външните граници на държавите членки (наричано по-нататък „изискването за виза“) и на тези, чиито граждани са освободени от това изискване. В него също така се предвижда възможността за временно спиране на освобождаването от изискването за виза (наричано по-нататък „механизъм за спиране“).

Този „механизъм за спиране“ беше въведен за първи път през 2013 г.¹⁰ с основната цел да се даде възможност за временно спиране на освобождаването от изискването за виза в случай на внезапно и съществено увеличаване на незаконната миграция. Впоследствие през 2017 г.¹¹ механизмът бе преразгледан като се облекчи процедурата, чрез която държавите членки нотифицират обстоятелства, водещи до възможно задействане на механизма, и като се даде възможност на Комисията да задейства механизма по своя собствена инициатива.

Понастоящем въз основа на член 8, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2018/1806 механизмът за спиране на освобождаването от изискването за виза може да бъде задействан в случай на:

- значително нарастване (т.е. увеличение над праг от 50 %) на броя на гражданите на съответната трета държава, на които е отказано влизане или за които е установено, че пребивават на територията на държавата членка, без да имат това право;

⁹ COM/2023/297 final.

¹⁰ Регламент (ЕС) № 1289/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 74—80).

¹¹ Регламент (ЕС) 2017/371 на Европейския парламент и на Съвета от 1 март 2017 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (преразглеждане на механизма за суспендиране) (ОВ L 61, 8.3.2017 г., стр. 1—6).

- значително нарастване (т.е. увеличение над праг от 50 %) на броя на молбите за предоставяне на убежище от граждани на съответната трета държава, за която процентът на признаване е нисък;
- отслабване на сътрудничеството за обратно приемане със съответната трета държава;
- нарастване на рисковете или непосредствената заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, по-специално значително нарастване на тежките престъпления, свързани с граждани на съответната трета държава;
- по отношение на третите държави, които са получили освобождаване от изискването за виза в резултат на диалог за либерализиране на визовия режим — неспазване на специфичните изисквания, използвани за оценка на целесъобразността от либерализирането на визовия режим.

За да се започне процедурата по спиране Комисията трябва да информира Европейския парламент и Съвета след разглеждане на нотификация от държави членки или след собствен анализ, и впоследствие може да реши, че са необходими действия и да задейства механизма. Задействането на процедурата за спиране е автоматично, когато обикновено мнозинство от държавите членки уведоми Комисията за наличието на едно или повече от горепосочените обстоятелства.

Процедурата за спиране се състои от три етапа:

- 1) Спирането на действието на освобождаването от изискването за виза има първоначален срок от девет месеца и се решава с акт за изпълнение на Комисията. По време на срока на спирането Комисията установява засилен диалог със съответната трета държава с цел отстраняване на въпросните обстоятелства.
- 2) Когато обстоятелствата, довели до спирането, продължават да съществуват, спирането следва да бъде удължено с още 18 месеца с делегиран акт.
- 3) Когато не бъде намерено решение преди края на етап 2, Комисията може да предложи окончателно прекратяване на освобождаването от изискването за виза и прехвърляне на третата държава от приложение II в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1806 чрез обикновена законодателна процедура.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

В Регламент (ЕС) 2018/1806 са посочени третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване. Регламент (ЕС) 2018/1806 се прилага от всички държави членки, с изключение на Ирландия. Той се прилага и от Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. Регламентът е част от общата визова политика на ЕС за кратък престой до 90 дни в рамките на всеки период от 180 дни.

Изменението е в съответствие с последните важни развития в областта на визовата и граничната политика, чиято цел е да се засили сигурността на Шенгенското пространство:

- Наскоро преразгледаният Регламент за Визовата информационна система (ВИС)¹², който ще позволи по-задълбочени цялостни проверки за сигурност на кандидатите за виза, ще запълни пропуските в информацията за сигурността чрез по-добър обмен на информация между държавите членки и ще подобри борбата с отвлечането и трафика на деца чрез намаляване на възрастта за снемане на пръстови отпечатъци от малолетни и непълнолетни лица. С регламента също така ще разшири Визовата информационна система, за да включи визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване.
- Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)¹³, която е част от рамката за интелигентни граници и оперативна съвместимост и въвежда онлайн разрешение за пътуване за граждани на трети държави, които не се нуждаят от виза.
- Системата за влизане/излизане (СВИ)¹⁴, която ще изисква от всеки пътник, който посещава Шенгенското пространство за краткосрочен престой, да регистрира влизането и излизането си на контролно-пропускателните пунктове на външните граници, което позволява откриването на лица, пресрочили разрешения срок на престой.
- Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II), която позволява обмен на информация между националните гранични, митнически и полицейски органи, като гарантира, че свободното движение на хора в рамките на ЕС може да се осъществява в безопасна среда¹⁵.
- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящата инициатива е в съответствие с политиките на ЕС в областта на миграцията, управлението на границите и сигурността, тъй като нейната основна цел е да се преодолеят рисковете за сигурността и тези, породени от незаконната миграция в Шенгенското пространство.

По-специално предложеното преразглеждане на механизма за спиране ще допринесе за насърчаване на целите на ЕС в областта на миграцията и сигурността чрез противодействие на евентуални злоупотреби, свързани с безвизовото пътуване, които

¹² Регламент (ЕО) № 767/2008 относно Визовата информационна система и обmena на данни между държавите членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС)

¹³ Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226

¹⁴ Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011.

¹⁵ Регламент (ЕС) 2018/1860 за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави; Регламент (ЕС) 2018/1861 за създаването, функционирането и използването на ШИС в областта на граничните проверки и за изменение на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген; Регламент (ЕС) 2018/1862 за създаването, функционирането и използването на ШИС в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

представляват редица рискове за държавите членки по отношение на незаконната миграция, обществения ред и сигурността.

Тази инициатива е в съответствие с външните отношения на ЕС (включително съображения, свързани с правата на човека и основните свободи), и по-специално с неговата политика на разширяване, що се отнася до трети държави, освободени от изискването за виза, с перспективи за присъединяване.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за инициативата е член 77, параграф 2, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който оправомощава ЕС да разработва мерки относно общата политика по отношение на визите и другите разрешения за краткосрочно пребиваване. Предложеният регламент за изменение представлява развитие на достиженията на правото от Шенген.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Механизмът за спиране, предвиден в Регламент (ЕС) № 2018/1806, е неделима част от общата визова политика на ЕС. Целта за укрепването на този механизъм може да бъде постигната единствено чрез действия на равнището на Съюза, а именно чрез изменение на регламента. Държавите членки не могат да действат самостоятелно за постигане на целта на политиката.

• Пропорционалност

Съгласно принципа на пропорционалност, установен в член 5, параграф 4 от ДЕС, е необходимо естеството и интензивността на дадена мярка да съответстват на установения проблем. Всички въпроси, разгледани в настоящата законодателна инициатива, изискват законодателни действия на равнище ЕС, които да дадат възможност на държавите членки да се справят ефективно с тези проблеми.

Основната цел на настоящото предложение е механизмът за спиране да разполага с пълен инструментариум, за да се реагира бързо и решително на възникващите предизвикателства в областта на незаконната миграция и сигурността, произтичащи от трети държави, освободени от изискването за виза, и за да се противодейства на всякакви злоупотреби с безвизовия режим на пътуване.

В същото време механизмът за спиране следва да продължи да бъде механизъм в краен случай, без никаква автоматичност, и всяко решение в това отношение следва да продължи да отчита надлежно цялостните отношения между ЕС и съответните трети държави, както и общия политически контекст.

Предложените изменения няма да надхвърлят необходимото за постигане на целите, обяснени в предходните раздели.

• Избор на инструмент

Целите на настоящото предложение могат да бъдат постигнати единствено чрез законодателен акт, с който се изменя съществуващият механизъм за спиране. Поради това е необходим регламент за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Механизмът за спиране, установен с Регламент (ЕС) 2018/1806, е задействан два пъти: за първи път през май 2019 г., след нотификация от държава членка, докладваща за увеличаване на броя на неоснователните молби за убежище и тежките престъпления от граждани на трета държава, ползваща се от безвизов режим; за втори път през 2022 г., след анализ на Комисията, който доведе до временно спиране на освобождаването от изискването за виза за трета държава поради функционирането на схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, което представлява повишен риск за вътрешната сигурност и обществения ред на държавите членки.

Нотификацията до Комисията, направена от държава членка през май 2019 г., показва, че праговете за задействане на механизма за спиране не могат да бъдат достигнати въпреки докладваното нарастване на неоснователните молби за предоставяне на убежище и регистрираните в тази държава членка тежки престъпления, извършени от граждани на държава, за която се прилага безвизов режим. Въпреки че в оценката на Комисията се стигна до заключението, че условията за задействане на механизма не са изпълнени при това обстоятелство, няколко държави членки по време на обсъжданията в Съвета счетоха, че тези прагове следва да бъдат фиксирани на по-ниско равнище.

Както се изисква от член 9, параграф 2 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/1806, през 2021 г. Комисията представи доклад относно ефективността на механизма за спиране и относно делегирането на правомощия по този механизъм¹⁶. В доклада се стига до заключението, че въпреки че механизмът не е довеждал до временно спиране на освобождаването от изискване за виза, съществуването му стана повод за важни реформи в трети държави с безвизов режим в областта на управлението на миграцията, сигурността, върховенството на закона и правата на човека.

През 2022 г. задействането на механизма доведе за първи път до временно спиране на освобождаването от изискването за виза за трета държава¹⁷. Този случай подчерта трудностите, които се срещат на практика при задействането на механизма поради тромавата процедура, и показва отново, че спазването на праговете, изисквани от действащите правила, може да се окаже трудно, за сметка на целта за осигуряване на спешни ответни мерки за предотвратяване на незаконната миграция и рисковете за сигурността, произтичащи от безвизовото пътуване.

- **Консултации със заинтересованите страни**

През първите месеци на 2023 г., по инициатива на шведското председателство, Съветът по правосъдие и вътрешни работи обсъди възможността за преразглеждане на Регламент (ЕС) 2018/1806, и по-специално на механизма за спиране, за което държавите членки изразиха широка подкрепа. Това беше предизвикано от увеличаването на броя на засечените незаконни преминавания на границата към ЕС по

¹⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно ефективността на механизма за суспендиране на безвизовия режим и относно делегирането на правомощия по този механизъм (COM/2021/603 final)

¹⁷ Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/693 на Комисията от 27 април 2022 г. относно временното спиране на освобождаването от изискването за виза за гражданите на Вануату, C/2022/2309 (ОВ L 129, 3.5.2022 г., стр. 18—21).

маршрута през Западните Балкани, което отчасти беше свързано с липсата на приваждане в съответствие на визовата политика от партньорите от Западните Балкани и доведе до обсъждания относно необходимостта от преразглеждане на механизма за спиране на освобождаването от изискването за виза.

След приемането на 30 май 2023 г. на съобщението на Комисията относно мониторинга на безвизовите режими на ЕС преразглеждането на механизма за спиране беше обсъдено в Корепер на 31 май 2023 г., на заседанието на съветниците по правосъдие и вътрешни работи от 1 юни 2023 г. и на заседанието на Шенгенския съвет от 8—9 юни 2023 г. Държавите членки изразиха силна подкрепа за адаптиране на праговете на механизма за спиране, както и за разширяване на основанията за спиране на освобождаването от изискването за виза, по-специално чрез включване на привеждането в съответствие на визовата политика — особено в случаите, когато това би могло да доведе до рискове, свързани с миграцията или сигурността — и схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции като допълнителни основания. Държавите членки приветстваха и преработения подход към мониторинга и докладването относно трети държави, освободени от изискването за виза, който е изложен в съобщението.

Съобщението беше представено и на Европейския парламент (Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи) на 28 юни 2023 г. По време на обсъждането членовете на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи приветстваха инициативата на Комисията за преразглеждане на механизма за спиране, по-специално по отношение на предложеното включване на изрично основание за задействане на механизма в случай на наличие на схеми за гражданство срещу инвестиции, въведени от трети държави, освободени от изискването за виза, в отговор на призива, отправен от Европейския парламент в неговата резолюция от 9 март 2022 г., съдържаща предложения до Комисията относно схемите за гражданство и право на пребиваване срещу инвестиции¹⁸. Наред с други искания, в резолюцията Комисията се призовава да упражни възможно най-голям натиск, за да се гарантира, че третите държави, които са въвели схеми за предоставяне на гражданство срещу инвестиции и които се ползват от безвизово пътуване съгласно приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, ще премахнат тези схеми, и да представи предложение за изменение на член 8 от Регламент (ЕС) 2018/1806, за да включи функционирането на схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции като основание за временно спиране на освобождаването от изискването за виза.

Комисията се опита да вземе предвид основните предложения на държавите членки и членовете на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи относно това как да се преразгледа механизмът за спиране и да се засилят задълженията за мониторинг и докладване при изготвянето на настоящото предложение.

Накрая, през август 2023 г. Комисията публикува покана за представяне на данни¹⁹, за да се консултира с широката общественост и други заинтересовани страни относно възможните начини за подобряване на механизма за спиране, за да използва събраната информация като основа за изготвянето на своето предложение. Поканата получи 15

¹⁸ Резолюция на Европейския парламент от 9 март 2022 г., съдържаща предложения до Комисията относно схемите за гражданство и право на пребиваване срещу инвестиции (2021/2026 (INL)).

19 [Визова политика на ЕС — преразглеждане на механизма за суспендиране на безвизовия режим \(europa.eu\)](#)

коментара от туристически и транспортни асоциации, НПО и граждани. В повечето от тези коментари бе подчертана необходимостта механизмът за спиране да остане механизъм от последна инстанция без автоматичност, а пътуващите хора и секторът да бъдат информирани предварително в достатъчен срок и по ясен начин в случай на задействането му.

- **Оценка на въздействието**

Преразглеждането на самия механизъм за временно спиране не е свързано с никакви преки икономически, социални или екологични въздействия. Последствията от евентуалното спиране на освобождаването от изискването за виза за граждани на определена трета държава ще трябва да бъде оценявано подробно от Комисията във всеки отделен случай при разглеждането на получената от държава членка нотификация и преди вземането на решение относно необходимостта от действия. Поради това не е необходима оценка на въздействието за това предложение.

- **Основни права**

Настоящото предложение не оказва отрицателно въздействие върху защитата на основните права в Европейския съюз.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма да се отрази върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Както вече се изисква от настоящия член 8, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1806, за онези трети държави, които са изброени в приложение II в резултат на успешното приключване на диалога за либерализиране на визовия режим, Комисията ще продължи да извършва пълна оценка и да докладва за непрекъснатото спазване на изискванията за либерализиране на визовия режим за период от седем години след влизането в сила на либерализирането на визовия режим за тази трета държава.

След този седемгодишен период докладването за тези държави ще продължи, но ще бъде насочено към конкретни предизвикателства и приоритети. Комисията може също така да реши да докладва за държави, ползващи се с безвизов режим, намиращи се в други географски райони извън съседните на ЕС, като се фокусира върху конкретни държави, в които могат да възникнат проблеми и където може да е необходимо допълнително сътрудничество за справяне със специфични предизвикателства, свързани с миграцията и/или сигурността, които биха могли да бъдат оценени в рамките на механизма за временно спиране.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

С настоящото предложение се укрепват и подобряват няколко елемента на механизма за спиране, който понастоящем се урежда от член 8 от Регламент (ЕС) 2018/1806. Предложеното изменение заменя член 8 с набор от нови членове (8—8е). Преразглеждането включва няколко изменения по същество.

Първо, новият **член 8, параграф 1 определя механизма за временно спиране**. В него се предвижда, че механизмът за спиране може да бъде задействан чрез уведомление от държава членка до Комисията или от Комисията въз основа на собствен анализ.

Процедурата за уведомяване на държавите членки е определена в член 8б (който заменя разпоредбите, които понастоящем са определени в член 8, параграф 2), а процедурата, по която Комисията задейства механизма за спиране, е определена в член 8в (който заменя разпоредбите, които понастоящем са предвидени в член 8, параграфи 3 и 4).

В новия член 8, параграф 2 се пояснява, че в случаите, когато споразумение за премахване на визите за краткосрочно пребиваване между Съюза и трета държава, включена в списъка в приложение II, включва разпоредби относно различни основания за спиране или различни процедури, тези разпоредби следва да имат предимство пред съответните разпоредби на регламента.

Второ, предложението установява **реда и условията за процедурата за спиране в членове 8а—8е**. В член 8а се определят и изменят всички основания и праговете за спиране на освобождаването от изискването за виза. Основанията за спиране на освобождаването от изискването за виза включват тези, свързани с увеличаване на незаконната миграция, увеличаване на броя на неоснователните молби за убежище, намаляване на сътрудничеството в областта на обратното приемане и други случаи на неосигуряване на съдействие в областта на обратното приемане, понастоящем изброени отделно в член 8, параграфи 2 и 3, и липсата на изпълнение на критериите за либерализиране на визовия режим, понастоящем намиращи се в член 8, параграф 4.

В допълнение към съществуващите основания, с настоящото предложение основанието за спиране, свързано с обществения ред и сигурността в член 8а, параграф 1, буква г), се разширява, за да обхване изрично **заплахите за обществения ред и сигурността на държавите членки, произтичащи от хибридни заплахи**, като например ситуации на спонсорирано от държавата инструментализиране на мигранти с цел дестабилизиране или подкопаване на обществото и ключови институции²⁰.

В член 8а, параграф 1, буква д) се въвежда ново основание за спиране, което се отнася конкретно до **схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции**, които понастоящем се прилагат от редица трети държави, изброени в приложение II. Засегнатите трети държави често рекламират тези схеми като „златни паспорти“ с изричната цел да позволят безвизово пътуване до Съюза на граждани на трети държави, за които иначе биха били необходими визи. Тези схеми могат да позволят на бенефициерите да заобикалят редовната процедура за шенгенска виза и задълбочената оценка на свързаните с нея индивидуални миграционни рискове и рискове за сигурността, включително евентуално избягване на мерки за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма²¹. ЕС зачита правото на суверенните държави да вземат решения относно своите собствени процедури за натурализация, но безвизовият достъп до Съюза не следва да се използва като инструмент за привличане на индивидуални инвестиции в замяна на гражданство. За да се справи с този проблем, ЕС следва да има възможност, въз основа на анализа на Комисията, да спре

²⁰ Както е определено в Съвместното съобщение до Европейския парламент и Съвета: Съвместна рамка за борба с хибридните заплахи — ответни действия на Европейския съюз (JOIN(2016) 18 final); и Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Отговор на спонсорираното от държавата инструментализиране на мигранти по външната граница на ЕС (JOIN (2021) 32 final).

²¹ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Режими за предоставяне на гражданство и право на пребиваване в ЕС“, 23 януари 2019 г. (COM(2019) 12 final, стр. 23).

освобождаването от изискването за виза за трета държава, която избере да прилага схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, при която се предоставя гражданство без действителна връзка със съответната трета държава, в замяна на предварително определени плащания или инвестиции.

В член 8а, параграф 1, буква е) се добавя ново основание за спиране, за да се обхванат случаите, **при които липсата на привеждане в съответствие на визовата политика на трета държава**, включена в приложение II, с визовата политика на Съюза, би могла да доведе до ситуации, при които граждани на трети държави, различни от гражданите на тази трета държава, пристигат законно на територията на тази трета държава и след това влизат незаконно на територията на държавите членки. Следва да е възможно да се задейства механизмът за спиране, за да се предотвратят такива рискове от незаконна миграция, по-специално когато съответната трета държава е в непосредствена географска близост до ЕС.

С настоящото предложение се предвижда новата възможност, въведена в член 8а, параграф 2, **Комисията да разглежда различни прагове**, когато решава дали да спре освобождаването от изискването за виза в случаи на значително увеличаване на незаконната миграция, неоснователните молби за убежище или тежките престъпления, свързани с гражданите на тази трета държава, след оценка на всеки отделен случай. По-специално Комисията следва да прецени дали са налице специфични обстоятелства в случаите, за които държавите членки са уведомили, или въз основа на свой собствен анализ, които биха обосנוвали прилагането на по-ниски или по-високи прагове от посочените в регламента. В своята оценка Комисията следва да вземе предвид действителния брой незаконни преминавания на външните граници на държава членка, неоснователните молби за убежище или престъпленията, броя и размера на засегнатата(ите) държава(и) членка(и) и въздействието върху цялостната миграционна ситуация, функционирането на техните системи за убежище или вътрешната сигурност, както и действията, предприети от въпросната трета държава за коригиране на ситуацията.

В член 8б се определят **реда и условията за нотификация на Комисията** от страна на държава членка, когато тя е изправена пред едно или повече обстоятелства, представляващи основание за спиране, както и **процедурата за разглеждане от Комисията на такава нотификация**. Понастоящем това е уредено съответно в член 8, параграф 2 и член 8, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2018/1806. Обхватът на нотификацията от страна на държавите членки не се изменя, тъй като продължава да обхваща съществуващите основания за спиране във връзка с увеличаването на незаконната миграция, неоснователните молби за убежище, намаляването на сътрудничеството в областта на обратното приемане и увеличаването на броя на тежките престъпления. Въпреки че предложените нови основания за спиране подлежат на анализа на Комисията, уреден в член 8в, държавите членки ще могат да предоставят релевантна информация на Комисията и относно тези допълнителни основания, макар и извън официалната процедура за нотифициране, посочена в член 8б.

С член 8б също така се **изменя референтният период за установяване на наличието на обстоятелства**, които могат да доведат до спиране на освобождаването от изискването за виза (понастоящем включен в член 8, параграф 2). Референтният период се изменя, за да обхване период от *най-малко* два месеца. Това би позволило да се вземат предвид и по-дълги референтни периоди (напр. годишни тенденции), а не само внезапни промени в съответните обстоятелства.

В член 8в се определя **задължението на Комисията да наблюдава редовно наличието на основания за спиране** по отношение на всички трети държави, изброени в приложение II, както и процедурата за задействане на механизма за спиране въз основа на собствения анализ на Комисията за наличието на такива основания.

В член 8г се очертават **задълженията на Комисията за докладване** по отношение на държавите, които са приключили диалог за либерализиране на визовия режим (понастоящем в член 8, параграф 4), и се въвежда възможността Комисията да докладва по собствена инициатива или по искане на Европейския парламент или на Съвета за всяка от държавите, освободени от изискването за виза, изброени в приложение II.

Член 8д и 8е се отнасят до процедурата за спиране съответно чрез актове за изпълнение и делегирани актове, понастоящем установена в член 8, параграф 6. Тази процедура се изменя, **като продължителността на временното спиране на освобождаването от изискването за виза се увеличава от девет месеца на 12 месеца (за първия етап) и от 18 месеца на 24 месеца (за втория етап)**. Целта е процедурата за спиране да стане по-ефективна и да се осигури подходящо време за диалог с въпросната трета държава, както и за предприемане на стъпки за отстраняване на обстоятелствата, довели до спирането.

С член 8д се въвежда и **процедура по спешност**, която би позволила на Комисията да спре освобождаването от изискването за виза чрез акт за изпълнение с незабавно приложение, когато сметне, че са налице наложителни причини за спешност, които изискват ускорени действия, които не могат да бъдат осигурени в рамките на обикновената процедура, по-специално за предотвратяване на масово навлизане на граждани на трети държави, пристигащи незаконно в държава членка от територията на трета държава, която е с безвизов режим с ЕС, или на сериозна вреда за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки.

Във всеки един от етапите **спирането може да бъде отменено веднага щом бъдат отстранени обстоятелствата, довели до него**. Процедурата за отмяна на спирането на освобождаването от изискването за виза, в случай че обстоятелствата, довели до спирането, престанат да съществуват преди края на въпросния етап на временно спиране, е определена в член 8д, параграф 4 и член 8е, параграф 5.

Като се има предвид, че в член 8д се предвижда процедура по спешност, член 11 също се изменя, за да включи препратка към съответната процедура в член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 във връзка с преразглеждането на механизма за спиране**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- 1) В Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г.²² се определят третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване при престой от не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.
- 2) Механизмът за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета държава, включена в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806 („механизмът за спиране“), следва да бъде засилен, за да може Съюзът да разполага с по-ефективна гаранция, целяща предотвратяване на по-широк кръг от рискове, свързани с незаконната миграция, обществения ред и сигурността, произтичащи от третите държави, изброени в посоченото приложение II, както и на злоупотребата с освобождаването от изискването за виза чрез прилагането на схеми за предоставяне на гражданство срещу инвестиции от страна на тези трети държави.
- 3) По-специално, използването на механизма за спиране следва да бъде улеснено чрез разширяване на възможните основания за спиране, адаптиране на съответните прагове и процедури и засилване на задълженията на Комисията за мониторинг и докладване.
- 4) Съюзът е сключил редица споразумения за премахване на визите за краткосрочно пребиваване с държавите, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, които могат да включват различни основания за спиране или процедури, различни от определените в механизма за спиране, и

²² Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303 28.11.2018 г., стр. 39).

може да сключи още такива споразумения в бъдеще. Тъй като Съюзът спазва международните споразумения и следователно е обвързан от тези споразумения, вместо съответните разпоредби на механизма за спиране следва да се прилагат съответните различни разпоредби, определени в тези споразумения.

- 5) В заключенията си от 22 октомври 2021 г. Европейският съвет прикани Комисията да предложи всички необходими промени в правната рамка на Съюза и конкретни мерки, за да се гарантира незабавен и подходящ отговор на хибридните заплахи в съответствие с правото на Съюза и международните задължения. Поради това следва да бъде възможно задействането на механизма за спиране в случай на рискове или заплахи за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, произтичащи от хибридни заплахи, като например ситуации на осъществяване на държавно равнище инструментализиране на мигранти с цел дестабилизиране или подкопаване на обществото и основните институции.
- 6) Схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, прилагани от третите държави, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, позволяват безвизово пътуване до Съюза за граждани на трети държави, от които в противен случай би се изисквала виза. Съгласно схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции гражданството се предоставя срещу предварително определени плащания или инвестиции без действителна връзка със съответната трета държава. Съюзът признава правото на суверенните държави да решават относно собствените си процедури за натурализация, но третите държави, за които се прилага безвизов режим, следва да бъдат възпирани да използват безвизовия достъп до Съюза като инструмент за привличане на индивидуални инвестиции в замяна на предоставяне на гражданството им. За да се предотврати използването на безвизов достъп до Съюза за тази цел, следва да бъде възможно да се спре освобождаването от изискването за виза за трета държава, която избере да прилага такива схеми за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, при които гражданството се предоставя без действителна връзка със съответната трета държава.
- 7) Когато визовата политика на трета държава, посочена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, не е приведена в съответствие с визовата политика на Съюза по отношение на списъка на третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза при преминаване на външните граници на държавите членки, това би могло да доведе до незаконна миграция към Съюза, по-специално когато съответната трета държава е в непосредствена географска близост до Съюза. Поради това следва да бъде възможно да се задейства механизмът за спиране, когато след оценка Комисията заключи, че съществува риск от значително нарастване на броя на гражданите на трети държави, различни от гражданите на тази трета държава, които пристигат законно на територията на тази трета държава и след това влизат незаконно на територията на държавите членки.
- 8) Праговете за задействане на механизма за спиране в случай на значително нарастване на броя на гражданите на трета държава, на които е отказано влизане или за които е установено, че пребивават на територията на държавата членка без право на това, или на броя на молбите за предоставяне на убежище от гражданите на тази трета държава, за които процентът на признаване е нисък, или на броя на тежките престъпления, свързани с гражданите на тази трета държава, следва да подлежат на оценка от Комисията за всеки отделен случай. По-специално Комисията следва да може да преценява дали са налице

специфични обстоятелства в случаите, за които държавите членки са уведомили, или въз основа на свой собствен анализ, които биха обосנוвали прилагането на по-ниски или по-високи прагове от посочените в съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2018/1806. В оценката на Комисията следва да се вземат предвид например броят на неразрешените преминавания на външните граници на държавите членки, неоснователните молби за предоставяне на убежище или престъпленията пропорционално на броя и размера на засегнатите държави членки и въздействието на този брой върху цялостната миграционна обстановка, функционирането на системите за убежище или вътрешната сигурност на засегнатите държави членки, както и действията, предприети от съответната трета държава за разрешаване на ситуацията.

- 9) За целите на уведомяването на Комисията за обстоятелствата, които могат да представляват основание за спиране, държавите членки следва да могат да вземат предвид референтни периоди, по-дълги от два месеца, за да установят не само внезапни промени в съответната ситуация, но и дългосрочните тенденции, които могат да оправдаят използването на механизма за спиране на освобождаването от изискването за виза.
- 10) Когато сметне за необходимо или по искане на Европейския парламент или на Съвета, Комисията следва да докладва за резултатите от систематичното наблюдение на безвизовите режими с всички трети държави, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806. Докладът следва да се съсредоточи върху онези трети държави, в които според анализа на Комисията се срещат специфични проблеми, които, ако не бъдат решени, могат да доведат до задействане на механизма за спиране. По-специално Комисията следва да разгледа възможността за докладване относно държавите, които наскоро са били включени в приложение II, без да преминават през диалог за либерализиране на визовия режим, когато счита това за необходимо, и по-специално през първите години след влизането в сила на освобождаването от изискването за виза за тези държави.
- 11) Когато е взето решение за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за трета държава, следва да е налице подходящ график за засилен диалог между Комисията и съответната трета държава, насочен към отстраняване на обстоятелствата, довели до спирането. За тази цел продължителността на временното спиране, за което е взето решение с акт за изпълнение на Комисията, следва да бъде 12 месеца на първи етап, с възможност за удължаване с още 24 месеца с делегиран акт на втория етап. Когато не бъде намерено решение преди края на срока на валидност на делегирания акт и Комисията представи законодателно предложение за прехвърляне на съответната трета държава от приложение II в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1806, Комисията следва да приеме делегиран акт за удължаване на временното спиране до влизането в сила на приетото предложение.
- 12) Комисията следва да приема актове за изпълнение с незабавно приложение, когато в надлежно обосновани случаи, свързани със задействането на механизма за спиране, наложителни причини за спешност изискват ускорени действия, по-специално за предотвратяване на злоупотреба с безвизово пътуване, причиняваща масов приток на граждани на трети държави, пристигащи незаконно на територията на държавите членки, или сериозно нарушаване на общественния ред или вътрешната сигурност на държавите членки.

- 13) Временното спиране следва да бъде отменено по всяко време, когато обстоятелствата, довели до спирането, бъдат отстранени преди края на срока на спирането. За тази цел Комисията следва да приеме съответно акт за изпълнение преди края на срока на спиране, определен в съответния акт за изпълнение, и делегиран акт преди края на срока на спиране, определен в съответния делегиран акт.
- 14) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген, които попадат в областта, посочена в член 1, буква Б от Решение 1999/437/ЕО на Съвета²³.
- 15) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген²⁴, които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета²⁵.
- 16) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген²⁶, които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета²⁷.
- 17) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение

²³ Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).

²⁴ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

²⁵ Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).

²⁶ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

²⁷ Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).

2002/192/ЕО на Съвета²⁸; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

- 18) Настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях, по смисъла съответно на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г. и на член 4, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2005 г.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕС) 2018/1806 се изменя, както следва:

- 1) Член 8 се заменя със следното:

„Член 8

Механизъм за спиране

1. Чрез дерогация от член 4, освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, се спира временно въз основа на съответните обективни данни в съответствие с условията и процедурата, посочени в членове 8а—8е.

Механизмът за спиране може да бъде задействан чрез нотификация от страна на държава членка до Комисията в съответствие с член 8б или въз основа на собствен анализ на Комисията в съответствие с член 8в.

2. В случаите, когато споразумение за премахване на визите за краткосрочно пребиваване между Съюза и трета страна, включена в списъка в приложение II, включва разпоредби относно различни основания или процедури за спиране, тези разпоредби се прилагат вместо членове 8а, 8д и 8е от настоящия регламент.“

- 2) Вмъкват се следните членове:

„Член 8а

Основания за спиране

1. Механизмът за спиране може да бъде задействан на следните основания:

а) значително нарастване на броя на гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, на които е отказано влизане или за които е установено, че пребивават на територията на държавата членка, без да имат право;

б) значително нарастване на броя на молбите за предоставяне на убежище от граждани на трета страна, включена в списъка в приложение II, за която процентът на признаване е нисък;

в) отслабване на сътрудничеството за обратното приемане с трета страна, включена в списъка в приложение II, или други случаи на липса на сътрудничество за обратното приемане;

²⁸ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

г) значителен риск или непосредствена заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, свързани с трета страна, включена в списъка в приложение II, произтичащи от някоя от следните причини:

- i) значително нарастване на броя на тежките престъпления, свързани с граждани на тази трета страна, подкрепено с обективна, конкретна и относима информация и данни, предоставени от компетентните органи;
- ii) хибридни заплахи;

д) действието в трета страна, включена в списъка в приложение II, на схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, при която гражданството се предоставя без действителна връзка със съответната трета страна, в замяна на предварително определени плащания или инвестиции;

е) несъответствието на визовата политика на трета страна, включена в списъка в приложение II, при което, по-специално поради географската близост на тази трета страна със Съюза, съществува риск от значително нарастване на броя на гражданите на трети страни, различни от гражданите на тази трета страна, които влизат незаконно на територията на държавите членки, след като са пребивавали на територията на тази трета страна или са преминавали транзитно през нея;

ж) по отношение на третите страни, чиито граждани са освободени от изискването за виза, когато пътуват до територията на държавите членки, в резултат на успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим, проведен между Съюза и тази трета страна, неспазването на специфичните изисквания, които се основават на член 1 и са използвани за оценка на целесъобразността на либерализирането на визовия режим.

2. За целите на параграф 1, букви а), б) и г), подточка i) от настоящия член значително нарастване означава нарастване, надвишаващо праг от 50 %, освен ако Комисията в съответствие с член 8б, параграф 4 или член 8в, параграф 2 не заключи, че в конкретния случай е приложимо по-малко или по-голямо нарастване.

3. За целите на параграф 1, буква б) от настоящия член нисък процент на признаване означава процент на признаване на молбите за предоставяне на убежище, по-нисък от 4 %, освен ако Комисията в съответствие с член 8б, параграф 4 или член 8в, параграф 2 не заключи, че в конкретния случай е приложим по-висок процент на признаване.

4. За целите на параграф 1, буква в) отслабване на сътрудничеството за обратното приемане с трета страна, включена в списъка в приложение II, означава значително нарастване, подкрепено с адекватни данни, на процента на отказите на молбите за обратно приемане, подадени от държавата членка до тази трета страна относно граждани на последната, или когато в споразумение за обратно приемане, сключено между Съюза или държавата членка и тази трета страна, това е предвидено за граждани на трети страни, които са преминавали транзитно през територията на тази трета страна.

5. За целите на параграф 1, буква в) следните случаи могат да се считат за други случаи на липса на сътрудничество за обратното приемане:

- а) отхвърляне или липса на своевременно обработване на молбите за обратно приемане;
- б) липса на своевременно издаване на документи за пътуване за целите на връщането в сроковете, определени в споразумението за обратно приемане, или неприемане на европейски документи за пътуване, издадени след изтичането на сроковете, посочени в споразумението;

в) прекратяване или спиране на действието на споразумението за обратно приемане, сключено между трета страна, включена в списъка в приложение II, и Съюза.

Член 8б

Нотификация от държавите членки и разглеждане на нотификацията

1. Държава членка може да нотифицира Комисията, ако за период от най-малко два месеца в сравнение или със същия период от предходната година или с последните два месеца преди прилагането на освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, се сблъсква с едно или повече от обстоятелствата, представляващи основанията за спиране, посочени в член 8а, параграф 1, букви а), б), в) и буква г), подточка i).

2. Нотификацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, съдържа причините, на които се основава, и включва относима информация и статистически данни, както и подробно обяснение за предварителните мерки, които съответната държава членка е предприела за разрешаване на ситуацията. Съответната държава членка може в своята нотификация да уточни кои категории граждани на съответната трета страна трябва да бъдат включени в обхвата на акт за изпълнение съгласно член 8д, параграф 1, като изложи подробно причините за това.

3. Комисията незабавно информира Европейския парламент и Съвета за получаването на такава нотификация.

4. Комисията разглежда всяка нотификация, направена съгласно параграф 1 от настоящия член, като взема предвид:

а) дали е налице някое от обстоятелствата, представляващи основанията, посочени в член 8а, параграф 1, букви а), б), в) или буква г), подточка i);

б) броя на държавите членки, засегнати от някое от тези обстоятелства;

в) цялостното въздействие на тези обстоятелства върху миграционната обстановка в Съюза, за която свидетелстват данните, предоставени от държавите членки или с които Комисията разполага;

г) докладите на европейската гранична и брегова охрана²⁹, на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището³⁰ или на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол)³¹, или на всяка друга институция, орган, служба или агенция на Съюза или международна организация, ако обстоятелствата го изискват в конкретния случай;

д) информацията, която съответната държава членка може да е дала в своята нотификация, по отношение на евентуални мерки съгласно параграф член 8д, параграф 1;

²⁹ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

³⁰ Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2021 г. относно Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището и за отмяна на Регламент (ЕС) № 439/2010 (ОВ L 468, 30.12.2021 г., стр. 1).

³¹ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

е) въпроса за обществения ред и вътрешната сигурност като цяло, след консултации със съответната държава членка.

5. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за резултатите от разглеждането.

Член 8в

Мониторинг и собствен анализ на Комисията

1. Комисията редовно следи за наличието на основанията за спиране, посочени в член 8а, параграф 1.

Специално по отношение на третите страни, посочени в приложение II в резултат на успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим, проведен между Съюза и тази трета страна, Комисията следи за постоянното спазване на специфичните изисквания, които се основават на член 1 и са използвани за оценка на целесъобразността на либерализирането на визовия режим.

2. Когато Комисията, като взема предвид съответните данни, доклади и статистически данни, разполага с конкретна и надеждна информация за съществуването на някое от основанията, посочени в член 8а, параграф 1, тя информира Европейския парламент и Съвета за анализа си и се прилагат член 8д и член 8е.

Член 8г

Докладване

1. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно мониторинга, проведен в съответствие с член 8в, параграф 1 по отношение на третите страни, които са посочени в приложение II в резултат на успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим, проведен между Съюза и тази трета страна, най-малко веднъж годишно и за период от седем години след датата на влизане в сила на либерализирането на визовия режим за тези трети страни, а след това — винаги когато Комисията счете това за необходимо, или по искане на Европейския парламент или на Съвета. Докладът се съсредоточава върху третите страни, за които Комисията счита, въз основа на конкретна и надеждна информация, че вече не отговарят на определени специфични изисквания, които се основават на член 1 и които са използвани за оценка на целесъобразността на либерализирането на визовия режим.

2. Комисията докладва също така, когато счете за необходимо или по искане на Европейския парламент или на Съвета, относно третите страни, посочени в приложение II, различни от посочените в параграф 1 от настоящия член.

Член 8д

Актове за изпълнение

1. Когато въз основа на разглеждането, посочено в член 8б, параграф 4, или на анализа, посочен в член 8в, параграф 2, и като взема предвид последиците от спирането на освобождаването от изискването за виза за цялостните външни отношения на Съюза и неговите държави членки със съответната трета страна, и като същевременно работи в тясно сътрудничество с тази трета страна с цел намирането на алтернативни решения в дългосрочен план, Комисията решава, че е необходимо да се предприемат действия, или когато обикновено мнозинство от държавите членки е нотифицирало Комисията за наличието на обстоятелствата, посочени в член 8а, параграф 1, букви а), б), в) или буква г), подточка и), Комисията приема акт за изпълнение за временно спиране на

освобождаването от изискването за виза за гражданите на съответната трета страна за срок от 12 месеца.

Спирането се прилага за определени категории граждани на съответната трета страна чрез позоваване на съответните видове документи за пътуване, и когато е целесъобразно, допълнителни критерии. Когато решава за кои категории да се прилага спирането, Комисията, въз основа на наличната информация, включва категории, които са достатъчно широки, за да допринесат ефективно за отстраняването на обстоятелствата, довели до спирането, като същевременно се спазва принципът на пропорционалност и недискриминация в съответствие с член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз. В акта за изпълнение се определя датата, от която спирането на освобождаването от изискването за виза трябва да породи действие.

Комисията приема акта за изпълнение, посочен в първа алинея, в срок от един месец от:

- а) получаването на нотификацията, посочена в член 8б;
- б) информирането на Европейския парламент и Съвета за своя анализ, посочено в член 8в, параграф 2;
- в) получаването на нотификацията за наличието на основанията, посочени в член 8а, параграф 1, букви а), б), в) или буква г), подточка i), от обикновено мнозинство от държавите членки.

Актовете за изпълнение, посочени в първа алинея, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

2. При надлежно обосновани наложителни причини за спешност Комисията приема актове за изпълнение с незабавно приложение в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 4, с които временно спира освобождаването от изискването за виза за гражданите на съответната трета страна за срок от 12 месеца.

3. По време на срока на спирането Комисията установява засилен диалог със съответната трета страна с цел отстраняване на въпросните обстоятелства.

4. Когато обстоятелствата, довели до временното спиране на освобождаването от изискването за виза, бъдат отстранени преди края на срока на действие на актовете за изпълнение, приети съгласно параграфи 1 и 2, Комисията приема акт за изпълнение за отмяна на временното спиране в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

Член 8е

Делегирани актове

1. Ако основанията, посочени в член 8а, продължават да бъдат налице, най-късно два месеца преди изтичането на 12-месечния срок, посочен в член 8д, параграф 1, Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 10 за изменение на приложение II, с който временно спира прилагането на това приложение за срок от 24 месеца за всички граждани на съответната трета страна. Това изменение се прави, като до името на въпросната трета страна се вмъква бележка под линия, в която се отбелязва, че освобождаването от изискването за виза се спира за тази трета страна и се посочва срокът на това спиране. Делегираният акт поражда действие от датата на изтичане на срока на действие на акта за изпълнение, посочен в член 8д, параграф 1.

2. Без да засяга прилагането на член 6, от гражданите на съответната трета страна се изисква да притежават виза при преминаването на външните граници на държавите членки по време на срока на спирането.

3. Държава членка, която в съответствие с член 6 предвижда нови изключения от изискването за виза за определена категория граждани на трета страна, която попада в обхвата на делегирания акт за спиране на освобождаването от изискването за виза, уведомява Комисията за тези мерки в съответствие с член 12.

4. Преди да изтече срокът на действие на делегирания акт, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета.

Към този доклад може да бъде приложено законодателно предложение за изменение на настоящия регламент с цел прехвърляне на съответната трета страна от приложение II в приложение I. В този случай Комисията приема допълнителен делегиран акт в съответствие с член 10 за изменение на приложение II, с който се удължава срокът на спирането на освобождаването от изискването за виза от края на срока на действие на делегирания акт, приет по параграф 1 от настоящия член, до влизането в сила на изменението, с което съответната трета страна се прехвърля в приложение I. Бележката под линия се изменя съответно.

5. Когато обстоятелствата, довели до временното спиране на освобождаването от изискването за виза, бъдат отстранени преди края на срока на действие на делегираните актове, приети съгласно параграфи 1 и 4 от настоящия член, Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 10 за изменение на приложение II, за да отмени временното спиране.“

4) Член 10 се изменя, както следва:

- а) в параграф 3 „член 8, параграф 6, буква б)“ се заменя с „член 8е“;
- б) в параграф 4 „член 8, параграф 6, буква б) „се заменя с „член 8е“;
- в) в параграф 8 „член 8, параграф 6, буква б)“ се заменя с „член 8е“.

5) в член 11 се добавя следният параграф 4:

„4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 8 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 5 от него.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател